

Miljødirektoratet

Deres ref./Your ref.:

Vår ref./Our ref.:

Kjeller, 31. mars 2023

Innspill til foreslått revisjon av Håndbok M1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø

Klima- og miljøinstituttet NILU takker for muligheten til å gi skriftlig innspill til foreslåtte endringer av Håndbok M-1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø.

1 Generell kommentar

Det er viktig å sikre at de som fatter beslutninger om utbygginger har god kunnskap om konsekvenser en utbygging kan ha på klima- og miljø for å unngå/begrense uønskede effekter.

NILU er generelt positive til de foreslåtte endringene i håndbok M-1941. Spesielt mener vi det er heldig at felleskapittelet om forurensning er delt opp med ett kapittel for hvert av de tre temaene støy, luftkvalitet og grunnforurensning.

2 Innspill til fagtema luftforurensning (del 2, kap 8)

Bruk av Fagbrukertjenesten

Håndboken gir flere referanser til «tilgjengelige lufttjenester», herunder fagbrukertjenesten. Under innledningen gis som et minimumskrav til KU: «*En vurdering av luftkvalitet med bruk av eksisterende beregninger fra tilgjengelige lufttjenester, ev. dokumentere behov for ytterlige nye stedsspesifikke beregninger.*» Under Fagkompetanse og metodikk: «*Utreder må vurdere kompleksiteten til planområdet, og om det er behov for mer detaljerte spredningsberegninger enn det som finnes av eksisterende informasjon i lufttjenestene.*» I tillegg under kap. 8.2 «*Kilder til usikkerhet i inngangsdata og metode, og hvordan dette er håndtert, skal alltid beskrives og diskuteres i utredningen.*» og kap. 8.2.2. «*Nye beregninger (og/eller spredningsmodellen) må være verifisert opp mot den nærmeste målestasjon for lokal luftkvalitet. Dersom det ikke er mulig å verifisere mot målinger vil resultatene av nye beregninger være for usikre. I slike tilfeller bør eksisterende luftsonkart brukes i stedet for nye, uverifiserte beregninger.*»

Det framgår ikke tydelig fra dette grunnlaget om utreder har krav til å kontrollere og verifisere beregningene fra Fagbrukertjenesten, og heller ikke hvordan utreder skal gjøre dette. Hvor store avvik

Deltaker i CIENS og Framsenteret/Associated to CIENS and the Fram Centre – ISO-sertifisert etter/ISO certified according to NS-EN ISO 9001/ISO 14001

NILU – Norsk institutt for luftforskning

NILU – Norsk institutt for luftforskning

E-mail: nilu@nilu.no

Hovedkontor/Main Office:

Framsenteret / The Fram Centre,

Internet: www.nilu.no

PO Box 100, NO-2027 KJELLER, Norway

PO Box 6606 Langnes, NO-9296 TROMSØ, Norway

Bank: 5102.05.19030

Tlf./Phone: +47 63 89 80 00/Fax: +47 63 89 80 50

Tlf./Phone: +63 89 80 00

Foretaksnr./Enterprise no. 941705561

fra målinger, dersom det finnes, kan aksepteres for å si at beregningene er «verifisert»? Dersom det ikke er målinger, hvordan går utreder fram for å vurdere om resultatene i Fagbrukertjenesten er innenfor akseptabel usikkerhetsmargin?

Et tenkt eksempel: Det skal bygges et nytt boligkompleks i Bjørnstjerne Bjørnsonsgate vis-a-vis Bangeløkka målestasjon for luftkvalitet i Drammen. Ifølge Fagbrukertjenesten ligger dette området på grensen mellom gult og «hvitt» område. Målingene viser derimot «rød luftsone», dvs. vesentlig flere enn 7 døgn over $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, i alle år 2017-2021. Evalueringsrapporten til fagbrukertjenesten viser også en vesentlig underestimering ved Bangeløkka målestasjon. Her bør utreder forkaste resultatene fra fagbrukertjenesten og heller etablere egne beregninger. Det er ingen klar instruksjon i håndboken for å gjøre dette. Tvert imot, dersom instruksjonen under kap 8.2.2 følges er det ikke behov for nye luftkvalitetsberegninger i dette tilfellet fordi *«eksisterende beregninger ikke viser fare (eller grense til fare) for overskridelse av grenseverdiene i rød sone i T-1520»*.

Disse kommentarene til Fagbrukertjenesten griper også inn i arbeidet med revisjon av T-1520. Det understrekes at innspillene her er gitt uten at innholdet i ny revidert T-1520 er kjent.

Det bør sikres at håndboken ikke overlapper med T-1520 i sin beskrivelse av metodikk for luftkvalitetsberegninger. Det kunne være naturlig at all teknisk beskrivelse av luftkvalitetsberegninger, bruk av Fagbrukertjenesten, behov for nye beregninger, osv. legges til T-1520 og bare beskrives overordnet i håndboken.

Med vennlig hilsen,

Britt Ann Kåstad Høiskar
Forskningsdirektør, Avdeling for by og industri
Klima- og miljøinstituttet NILU

Torleif Weydahl
Seniorforsker, Avdeling for by og industri
Klima- og miljøinstituttet NILU